

# IÑAKI OLABEAGA, OLERKARI

Zugatzak ez ete tristerik orri bage? Era berean euskera idazle barik. Eta ainbat joan jakuz azkenaldian: N. Etxaniz, I. Berriatua, N. Altzola, Gaztelu, Elbira Zipitria, Norbert Tauer, Bordari, Iñaki Olabeaga. Lutuz daukagu, ba, euskal literatura, ainbat idazle zintzo ta eder galdu ditulako. Ez dabe geiago euskeraz idatziko.

Aurten, otsaillaren 3'an Jaunak berarenera eroan euskun Iñaki. Eta Bordari, biak egun berean. Agur, adiskide miñok, or bestekaldean alkartu arte! Bordari'ren aitamena urrengo illerako itxirik, Olabeaga Anaiaren gomuta izango dogu emen.

## GIZONA

Ez, etzan edolako giza-semea, aundi, jakintsu, apal eta biotz-zabalekoa baiño. Donostia'n jaioa. Arrantzalea eban aita, edo obeto itxas-ontziki pilotu. Bost anai ta iru arreba izan ziran; Iñaki sailletarra egin zan, amalau urtegaz Irun'go Lasailletarretan sarturik. Emeretzi urtekin asi zan erakusten Irun'go San Martzial ikastetxean. Eta orretan ekin eutson bere bizitza guztian Baiona'n, Lille'n, Zaragoza'n, Zarautz'en, La Arboleda'n, Sestao'n eta Bilbo'n.

Irurogeta emeretzi urteko zala-ta, bere nagusiak, zaar saritu lez, Irun'go Lasailletarren ikastetxera bialdu eben oraintsu. Nik an aurkitu neban. oindiño bizkor, izurzatar euskaltzale jator Bitaño il zanean; oindiño bizi guraz, ain zuzen. Baiña gizonaren gurarien gaiñez dago Goikoarena. Eta Aren deia izan dau Iñaki Anaiak.

Gizaseme lez ba-zituan bere izate barruan aparteko griña ta kezkek. Ez dago zetan esanik, guztiz maite eban bere amak erakutsi eutson izkuntza, eta euskaltzale amorratua agertu jakun nun-nai ta beti. Gazteen ezitzaille ta maisu zala, maisu on eta aspergatxa, beti alegindu zan gazteai euskaltzaletasuna ixurten eta euskeraz erakusten. Atzerri-izkuntzetan, frantses eta ingelesez batez be, etzan motela, bai-

ña euskera izan gure izkuntza, eta berau ari ta oni erakusten etzan egungo nekatzen. Au ba-dakie, ondo be, a irakasle izan ebenak. Au zala-ta, bein baiño geiagotan, andik ona erabillia izan arren.

Zugatz mardulak ikuspegi asko ditu; baita Iñaki Olabeaga'k be. Nok ez daki lasailletar euskaltzale onek Bilbo'ko eleizetan egin eban euskal-lana? Orain ogei bat urte dirala galazota egoan Bilbo'n euskal mezarik emotea; benetan txalogarriak garai atan utsune ori beteteko ainbat ate jo ta bizkortu ziran andra-gizonak. Orrein artean ebillen Olabeaga Anaia be. Bilbo'ko euskaltzale guztiak dakien arren, egoki ta zuzen dator emen, Gallastegi'tar Kauldi, San Anton'go txauburu izanak, illeroko onetan berton igaz azilleko zenbakian idatzi euskuna.

«Baitipat —diño—, berari esker ona, emen euskal liturgiaren alde egiña dauen lan aundiagaitik. San Anton eliza onetan, Bilbon lenengoz, euskal meza, burrukalaria, ipiñi genduanean, Anai Iñaki utsean eskeindu zan lan egiteko. Euskal eliz abestiak batu, eurrak erriari irakatsi ta elizkizun guztiak, berberak zuzendu, izan ziran bere lenengo lanak. Geroago, Indautxu'ko Jesuiten elizan euskerazko meza ipiñi zanean, an be, bera zuzendari. Urteak aurrera ta emengo eliz askotan ez egoan euskerazko liturgi libururik, edo abadeak ez ekielako euskerarik, edo ez ebelako nai euskerarik, Anai Iñaki an doa bere liburuakaz, sendiak euskerazko illeta nai ebenean, zuzendari ta bizkortzaille. Bilbo onetan bere euskal mezak asko ugaritu dira urteak zear, eta geitze orretan be, Anai Iñaki'k zati aundi bat ipiñi dauala, ezin ukatu. Ama-sei urte oneitan arlo onetan egin dauan lanari, zenbatu eziñakoa deritxat».

Esker ona, beti eder. Eta orixe dagi On Klau-dio'k, be, bere laguntzaille zintzoak, nagusien esanera, «burua makur-makur», begietan eutsi ezindeko negarra agirian eta biotza egiz arriturik, Irun'erako bidea artu ebanean. Ez jakon errez ainbat urtez bizi izandako txoko atsegiñeko lokarriak ausi ta alde egi-

tea. Biotzak ba-daukaz, bai, adimenak ulertzen ez dabezan gauzak.

81 urte zituan il zanean. Urteak dira, baiña konturatu barik eltzen gara urte orreitarara. Oar-azo orduko dago, egon be, laiñoak urrin laga dauan ur-tanta, itxasotik artua, barriro be itxasoan. Bardiña dogu gure bizitz egalaria: etzara konturatu ta mugan aurkitzen. Zerbaiten leraz lan ba'dagizu, oraindik ariña-go orduak aizatzen. Esan dogu, Iñaki Olabeaga lanari emona bizi izan jakun: erakusteari, barne-bizitzari, ederrari. Ez aitzu: eder-zale zan, arima eder baten jabe. Ondu ebazan olerki-lanetan itxi euskun barru eroian izate bikaiñaren zati bat. Nik ortan ba-dot zer esana edo esan-bearra: ia urtero, emen izaten gendun Olerti-Egunez, alai ta ongille.

## OLERKARI

Ezta, ba, izutzekoa ederrari omena egiten jakon egunez emen izatea. Ez eban askorik idatzi, ortan jarduteko astirik ez eban-eta. Alan be, aren lumatik urtena ezti-abau edo orrazia baizen gozoa dozu. Berak eta Bitano'k sorturiko «Nora?», «El Bidasoa», «Euzko-Gogoa», «Olerti», y «Egan» eta olakoetan idatzi eban. Sestao'n aurkitzen zala, asti-uneak eukazala-ta, olerkiak idazten asi zan, gerora iru liburutan argitara emonak. Ona: 1) *Gogoetan* (Bilbo, 1972); *Maite dedana* (Erandio, 1975), eta 3) *Biotz iturritik* (Bilbo, 1977).

Lenengo poesi-sail ederra dozu. Neurkera askotan, berezko senez eginda, maitezko ta osterantzeko lan arin leunak. Bigarrena lau sailletan banandutako liburua: saiaketak, amalaukoak, bertso tankeran eta antzin liturjiko jai-egunetan zear eta Begoña'ko Amari egindakoz jantzita; neurri askotan taiutuak oneik be, gozo ta aitu-errezak. Irugarrena, berrogei olerkiz ornidutako idazti mardula, idurimen eta biotzondo gaiñezka. «Txotx» izen-ordea erabiltea, atsegin jakon.

Gai askotan dardarazo eban bere arima bake-tsua. Esku artean daukat une onetan aren irugarren olerki-liburua, «Biotz iturritik» deritxona. Irakurri dot guztia eta gauzarik zeenetan olerkari bete-betea dala esan bearrean naukazue. Gaztetan ei da norbait olerkari, orrela autortu dabe beiñik-bein; gazteak, egia dozu, goi-goira jo nai dau, beste iñor goi-alde orreitarara igon ezpalitz lez, Kosmos nai dau atrapa. Zartzaroon, osterara, norbere ezereza ezagutu ondoren, gauza txikietara jo daroagu, Jainkoaren lorratza gauza pitiñetan be aundietan baizen diztitsu daukagula-ta.

Olan datorkigu Olabeaga bere azken liburuan, gauza txikien aztertzaile. Sarritan, izan be, lora txikiak apaiñago emon oi dabe baratz-artzean, goregi igondeko buru eskergadun laiño-zaleak baiño. Sagar naiz beste edozein frutetan be, aundiegiak ez dozuz

ederrenak, ezta gozoenak be. Txikiak ba-ditu, beraz, bere alderdi egokiak.

Edertasuna maite dau, ta onela kantatzen:

*«Edertasunean murgilduta  
nai nuke nere burua ikusi.  
Argitasun dizdira dunekin  
estu-estu bat egiñez bizi...»*

*Txukuntasuna ederra dala,  
zalantzan jartzen, nor ausartu?  
Garbitasuna begi-lillura  
dala, iñolaz ezin ukatu.*

*Soñuz bete-betiak nai ditut  
nere bizitzaren egun danak.  
Beltz-aldiak ziara baztertuz  
lortu eresi-argi alaiak.*

*Nai nuke... nai nuke edertasuna,  
oraingoa, beti-betikoa.  
Baiñan ori dana... Zu bakarra,  
Nere Jauna... nere Jaungoikoa.»*

Argia maite dau. Arrapau nai leuke, eutsi; baiña ozta-ozta ikutu, arin ige dagio-ta. Illunpekoai dei dagitse, arriturik:

*«Satorrak, nola bizi zerate  
argirik gabe?  
Gabeko ontzak, nola illuna  
maite dezute?  
Orregatik, noski, zuen soiñak  
beltz dituzute.  
Bero billa nabil  
bai at, bai barruan.  
Kemenez beruakin naiz lau,  
otzakin uts-uts.*

Maite dau euskalduna, eta euskera. Euskera ilten daukagu, eta lo gagoz gu, mirari bat agertzen eta dan zain. Iñaki'k negar:

*«Zer ari gera euskaldunak  
ezurrari muiña kentzen?  
Zer ari gera euskaldunak  
gogoaren bizia iltzen?  
Ail larria gureal  
Euskera maite danok  
t'ezin bat egiteal  
Burrukan euskaldunok...»*

Eta, azkenez, bere bizitaldia abestu dau, udabarria urrin, lora ta atsegiñez. Ames, itxaropen, abesti; baiña joan zan arin, eta orain negua edurretanburu zuri. Ondo igaro dau. Ederto diño: «Sinismen elburu artuz / bizitz osoa da atsegin». Jainkoaren zerbitzari beti.

AITA ONAINDIA